

Een eigen Bibliotheek-app

Al enige tijd bestond bij de Bibliotheek RUG het verlangen om de producten en diensten van de bibliotheek op eigentijdse wijze onder de aandacht te brengen van haar gebruikers. Via een app op de mobiele telefoon, dus.

Op centraal niveau leefden er bij de Rijksuniversiteit Groningen al enkele jaren plannen voor het ontwikkelen van een of meerdere apps. De Bibliotheek volgde die plannen van dichtbij; in een 'centrale RUG-app' zou een bibliotheektabblad een goede plek zijn om de door Bibliotheek gewenste functionaliteiten aan te bieden.

De weg naar deze app bleek echter kronkelig, met veel obstakels. Er waren (te) veel partijen in het project vertegenwoordigd en het was onduidelijk hoe de koppeling met bijvoorbeeld de voor studenten zo belangrijke gegevens uit Nestor tot stand gebracht zou gaan worden.

Uiteindelijk bleek begin vorig jaar, dat er voor laatstgenoemde gegevens aangehaakt zou worden bij een landelijke Blackboard-app, die nu met lokale gegevens aangeboden wordt onder de naam iGroningen. De afdeling Communicatie van de RUG besloot tegelijkertijd dat er geen centrale app meer zou worden ontwikkeld, maar alleen nog een specifieke app voor studiekeuzers, gericht op communicatie en voorlichting voor aankomende studenten.

Summer school

Dit was het moment waarop de Bibliotheek besloot zelf een app te gaan ontwikkelen. In augustus 2012 werd aan de Universiteit Utrecht deelgenomen aan de summer school 'Mobiele (web)apps voor onderwijs en onderzoek', georganiseerd door SURFfoundation. In drie drukke dagen werd uitgelegd wat het verschil is tussen een web-app en een mobiele app, welke eisen aan een goede app worden gesteld, welke beveiligingskwesaties op de achtergrond spelen, en was er uitgebreid aandacht voor de code waarmee zo'n app geschreven wordt.

Dat laatste bleek wel wat te hoog gegrepen: al gauw werd tot de conclusie gekomen dat het programmeren in Javascript beter aan een expert uitbesteed kon worden om zelf beter op de inhoud te kunnen concentreren.

De laatste dag van de summer school werd dan ook uitermate nuttig besteed: op enorme lappen papier werden de specificaties van de Bibliotheek-app gedefinieerd, en de gedroomde indeling en navigatie zo duidelijk mogelijk uit getekend.

Web of native?

Al in Utrecht werd besloten een native app te gaan maken. Een web-app is een soort mobiele website die in een browseromgeving draait. Voordeel van de keuze voor een web-app is dat de app (theoretisch) op elk apparaat met een moderne browser werkt. Dat toch is gekozen voor een native app

is omdat dat meer controle over alle facetten van de app geeft, waardoor het mogelijk is de gebruikers hun bekende userinterface aan te bieden. Ook kunnen in een native app meer mogelijkheden van de telefoon worden gebruikt.

De tool Appcelerator biedt de mogelijkheid om de native applicaties voor verschillende platformen te genereren vanuit één broncode. Op dit moment gebeurt dat alleen voor de platformen Android en iOS, maar het kost relatief weinig moeite ook de platformen Windows Mobile of Blackberry te gaan bedienen, mochten die populair worden.

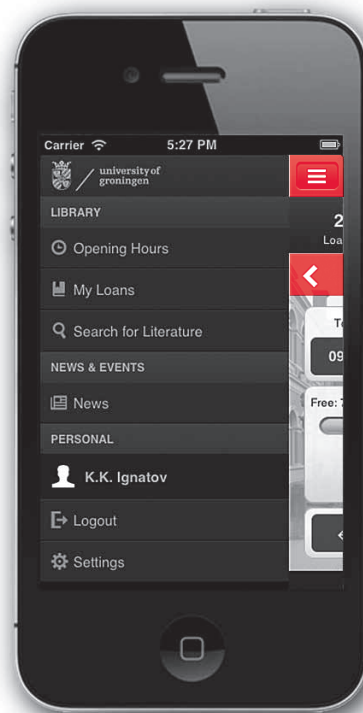
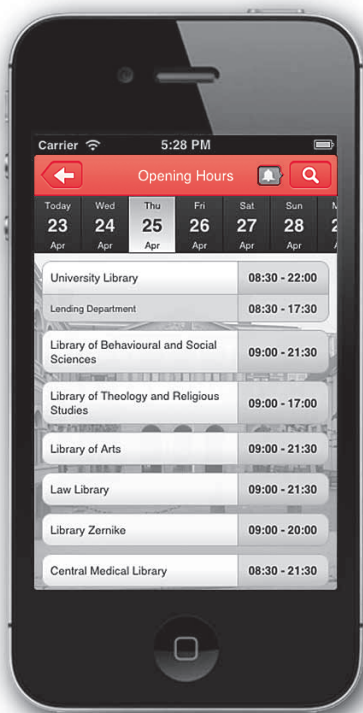
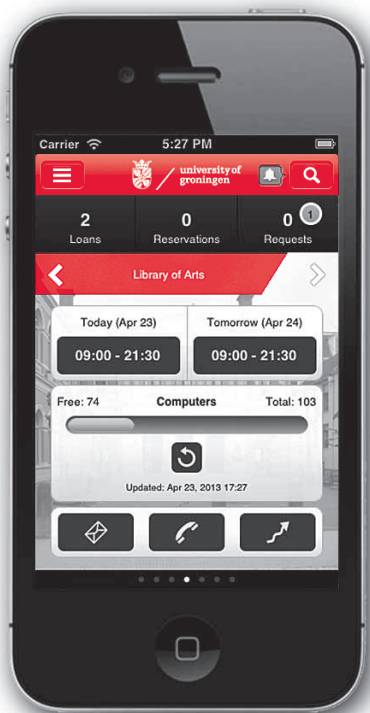
Groen licht

Na verslag van de avonturen tijdens de summer school werd in Groningen groen licht gegeven om een eigen Bibliotheek-app te maken. De universitaire stuurgroep apps, die inmiddels was opgericht om het ontwikkelen van deze applicaties binnen de RUG te stroomlijnen en begeleiden, stemde van harte in met het plan.

Voor het inhuren van extern personeel en andere zaken mocht een beroep gedaan worden op het Meerjarenplan ICT. Bovendien werd een vertegenwoordiger van de Bibliotheek afgevaardigd als nieuw lid van de stuurgroep apps. Zo kon beter afgestemd worden met andere ontwikkelteams waar het gaat om het icoontje en de naam van de app; het is natuurlijk van groot belang dat gebruikers kunnen zien dat de apps van een en dezelfde organisatie zijn.

Met geld uit het Meerjarenplan ICT was het mogelijk in het najaar van 2012 externe experts aan te stellen: ontwikkelaar Konstantin Ignatov kwam drie dagen per week werken op de afdeling Ontwikkeling en Beheer Bibliotheekinfrastructuur (OBB). Daarnaast kreeg Martijn van der Weijde van ontwerpbureau Yellow Frog de opdracht Konstantins technische specificaties

te vertalen naar een functioneel ontwerp in de huisstijl van RUG.

Dat er een mobiele app werd ontwikkeld in plaats van een web-app, zorgde meteen ook voor de nodige complicaties. De app moet natuurlijk werken op de meest gangbare mobiele telefoonplatforms (iPhone, Android), en bij 'kantelen' van zo'n telefoon automatisch de schaal van knoppen, menu en beeldmateriaal aanpassen. Bovendien hebben de diverse telefoons verschillende schermafmetingen. Dat betekende dus dat elk scherm in allerlei versies gemaakt moesten worden.

Problemen gaf ook de koppeling met de RUG-website. Oorspronkelijk was het plan om een RSS-feed te genereren van het bibliotheeknieuws op die site, maar dat gaf in het begin slechts een lijstje met titels van nieuwsitems, die na aanklikken meteen doorverwezen naar de website zelf. Het was echter de bedoeling om de nieuwsfeed zo in te richten, dat de berichten binnen de app gelezen konden worden. Uitgebreid overleg met de technici van het CIT resulteerde gelukkig ruim op tijd in een bevredigende oplossing; door kleine aanpassingen in de code worden de nieuwsberichten nu op de gewenste wijze getoond.

Wat kun je met de app?

Algemene informatie over de bibliotheekorganisatie is al voldoende te vinden op de website. Bij het ontwikkelen van de app stond steeds

de vraag centraal welke functionaliteiten de gebruikers gepresenteerd zouden willen zien op het scherm van hun mobiele telefoon, daarbij rekening houdend met het gebruiksgemak van zo'n telefoon en de grootte van het scherm. Uiteindelijk is gekozen voor handige snelle informatie en praktische toepassingen:

'Home'

De 'voorpagina' van de app, die de gebruiker meteen ziet na het openen ervan, is een scherm met de openingstijden van de bibliotheek, een grafiekje met informatie over de beschikbare computers, en daaronder drie knoppen voor e-mailcontact, een direct telefoonnummer en de route (waarbij doorgeschakeld wordt naar Google Maps). Met de swipe-functie of met de op het scherm aanwezige pijltjes kan gebladerd worden naar dergelijke pagina's voor elke bibliotheeklocatie.

Openingstijden

Klikken op de openingstijden geeft een lijst van de openingstijden per bibliotheek, waarbij men bovenin het scherm een andere datum kan kiezen. Zo is voor de dag zelf maar ook voor de komende maanden snel te zien welke bibliotheek wanneer open is.

Catalogus, aanvragen, reserveren

Het bekende 'zoek'-icoon (een loepje met handvat) opent een zoekvenster. Nu kan de gebruiker

in de bibliotheekcatalogus zoeken. De resultaten geven meteen de beschikbaarheid weer van de gevonden boeken. Beschikbare boeken kunnen direct aangevraagd worden (hiertoe dient de gebruiker eenmalig in te loggen met zijn lenersnummer en wachtwoord), uitgeleende werken meteen gereserveerd.

De app geeft desgewenst ook *push-notifications* als een gereserveerd boek is teruggebracht, of als een geleend boek ingeleverd dient te worden. Via de menuknop *My loans* kan de lener een overzicht krijgen van wat op dat moment uitstaat.

Nieuws

Tot slot levert de app een overzicht van bibliotheeknieuws en -evenementen. Ook hier kan de gebruiker kiezen voor actieve attentie, of naar keuze zelf door de nieuwsberichten bladeren.

Planning

In mei heeft Konstantin Ignatov de laatste hand gelegd aan het ontwikkelen van de app. Daarna moet de app natuurlijk nog uitgebreid getest worden – en aangemeld bij de verschillende app-stores. Toch ligt het in de verwachting dat de app nog voor de zomer gepresenteerd zal worden. ❏